

De zuivel terug in Heeg?

RAPPORTAGE

Pilotproject binnen Project Dorpslandbouw Zuidwest Friesland

Dorine van den Beukel, Lucie Gelderblom, Freya Zandstra

MAART 2015

PRINTVERSIE

Van deze rapportage bestaan twee versies:

Beeldscherm-versie: met afbeeldingen in kleur en alle bijlagen

Print-versie: zonder afbeeldingen en met bijlagen in een apart bestand.

Dit project kwam tot stand met inbreng van velen.

We danken de boeren van Heeg, de lokale ondernemers en Hegemers die aan dit onderzoek hebben meegewerkt en Plaatselijk Belang Heeg voor het in ons gestelde vertrouwen.

provinsje fryslân
provincie fryslân

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling: Europa
investeert in zijn platteland.

Bijlage 1	42
Interviews boeren	42
Bijlage 2	48
Inspiratiekaarten	48
Bijlage 3	49
Enquête onder bewoners	49
Bijlage 4	50
Enquête onder toeristen	50
Bijlage 5	52
Vragenlijst lokale ondernemers	52
Bijlage 6	53
Evaluatie-enquête deelnemende boeren, anoniem uitgevoerd via survey-monkey.com	53
Bijlage 7, 8	54
Digitale presentaties resultaten boereninterviews & toeristenenquêtes	53

Bijlage 1

Interviews boeren

Bedrijfsgegevens	
Naam	
Adres	
Leeftijd	○ 18 - 30 ○ 31 - 40 ○ 41 - 50 ○ 51 - 60 ○ 61 en ouder
Hoeveel generatie voor jou boerden ook al in Heeg eo?	○ één generatie ○ twee generaties ○ drie of meer generaties
Op welke locatie?	○ alleen huidige ○ huidige en andere
Hoe lang ben je zelf al boer?	○ 0 - 10 jaar ○ 11 - 20 jaar ○ 21 - 30 jaar ○ 31 - 40 jaar ○ 41 - 50 jaar ○ meer dan 50 jaar

Hoe groot?	☐ minder dan 25 ha ☐ 26 - 50 ha ☐ 51 - 75 ha ☐ meer dan 75 ha
Bedrijfsopvolging?	☐ ja ☐ nee ☐ weet nog niet
Opvolging relevant op welke termijn?	☐ 0 - 5 jaar ☐ 6 - 10 jaar ☐ meer dan 10 jaar
Hoeveel mensen werken er op het bedrijf (familie, boerenhulp, stagiair, etc)?	
Is de hoofdtak melkveehouderij?	☐ ja ☐ nee
hoeveel melkkoeien hebben jullie? 0-25, 26-50 etc	☐ minder dan 50 ☐ 51 - 75 ☐ 76 - 100 ☐ 101 - 125 ☐ meer dan 125
Hoeveel kilo melk (opbrengst per jaar)?	☐ 0-2,5ton ☐ 2,5-5 ton ☐ 5-7,5 ton ☐ 7,5 - 10 ton ☐ >10 ton
Welke grote veranderingen/innovaties/investeringen hebben recent plaatsgevonden op het bedrijf?	
Hebben jullie inkomsten buiten het bedrijf?	☐ ja ☐ nee
Zo ja, in welk werkgebied?	
Hebben jullie een neventak (1 of meer)	☐ ja ☐ nee

Zo ja, welke?	○ vleeskoeien ○ paarden ○ melkveefokkerij ○ verkoop aan huis ○ akkerbouw ○ groenten/fruitteelt ○ energie ○ stalling ○ camping ○ zorg ○ kinderopvang ○ anders nl
Had het bedrijf vroeger nevenactiviteiten die nu niet meer worden uitgeoefend?	○ ja ○ nee
Zo ja, welke? (Waarom nu niet meer??)	

Algemene peiling over lokale verhouding boer-burger	
Denk je dat veel dorpsgenoten weten wat er op jouw bedrijf gebeurt?	☐ heel weinig ☐ weinig ☐ redelijk veel ☐ veel ☐ heel veel
Zou je willen dat meer mensen iets over jouw bedrijf weten?	☐ ja ☐ nee ☐ maakt niet uit / geen mening
Leg uit	
Ervaar je waardering bij je dorpsgenoten voor het boerenbedrijf?	☐ heel weinig ☐ weinig ☐ redelijk veel ☐ veel ☐ heel veel
Zou je willen dat er meer waardering is?	☐ ja ☐ nee ☐ maakt niet uit / geen mening
Leg uit (was het vroeger anders?)	
Hoe denk je dat dat anders kan?	
Ben je zelf wel eens bezig geweest met voorlichting publiek?	☐ ja ☐ nee
Wat heb je gedaan en hoe is dat bevallen?	
Krijg je vaak bezoek van dorpsgenoten of recreanten op de boerderij?	☐ heel weinig ☐ soms

	- o geregeld - o vaak - o heel veel
Zou je willen dat meer mensen jouw bedrijf bezoeken?	- o ja - o nee - o maakt niet uit / geen mening
Licht toe	- o tijdsinspanning - o dierziekten en bedrijfshygiëne - o afspraken met coöperatie mbt publieksvoorlichting - o anders, nl...
Vind je het jammer dat jouw product niet voor Hegemers te koop is?	- o ja - o nee - o maakt niet uit / geen mening
Licht je antwoord toe	
Denk je dat er belangstelling is voor zuivel of andere producten uit eigen buurt?	- o ja - o nee - o maakt niet uit / geen mening
Licht je antwoord toe	
Komen er wel eens mensen op het bedrijf melk kopen?	- o ja - o nee
Zou je willen dat meer mensen melk komen kopen?	- o ja - o nee - o maakt niet uit / geen mening
Licht je antwoord toe	- o tijdsinspanning - o dierziekten en bedrijfshygiëne - o hygiëneregels mbt rauwe melk - o afspraken met coöperatie mbt publieksvoorlichting - o afspraken met coöperatie mbt levering melk - o anders, nl ...

Algemene peiling over lokale verhouding boer-boer	
Heb je veel contacten met de collega boeren uit heeg?	☐ nee ☐ ja, alleen met buren ☐ ja, met de meeste
Werken jullie wel eens samen?	☐ ja ☐ nee
Licht toe	
Zie je meer kansen voor samenwerking	☐ ja ☐ nee ☐ misschien
Licht toe (waarom worden kansen niet benut?)	

Bijlage 2

Inspiratiekaarten

1. Boerderijwinkel
2. Crowdfunding
3. Educatie
4. Energie
5. Koeknuffelen
6. Rauwe melk
7. Speelboerderij
8. Streekmerk
9. Vergaderlocatie
10. Wandelpad
11. Weidepicknick
12. Weidevogelexcursie
13. Werken bij de boer

Bijlage 3a

Enquête onder bewoners

Komt u wel eens op een boerderij in Heeg?

- ☐ ja
- ☐ nee

Zo ja, hoe vaak per jaar?

- ☐ 1-5 keer
- ☐ 5-10 keer
- ☐ meer dan 10 keer

Zo nee, zou u dat wel willen?

- ☐ ja
- ☐ nee

Heeft u het idee dat Hegemers voldoende weten wat er op een boerderij speelt?

- ☐ Ja, voldoende
- ☐ Een beetje, zou beter kunnen
- ☐ Nee, helemaal niet

Heeft u connecties met een boerenbedrijf hier in Heeg?

- ☐ Ja, nl.
 - ☐ Ik werk er
 - ☐ Familie/vrienden hebben boerenbedrijf
 - ☐ Anders....
- ☐ nee

Haalt u wel eens rauwe melk bij een Hegemer boer?

- ☐ ja
- ☐ nee

Koopt u wel eens andere zaken bij een boer?

- ☐ Hooi
- ☐ Eieren
- ☐ Anders, nl.

Zou u het leuk vinden als er in Heeg zuivel van Hegemer boeren te koop was?

- ☐ ja
- ☐ nee, geen behoefte aan

Zo ja, waar denkt u dan aan?

Heeft u belangstelling voor een van de volgende activiteiten/zaken:

- ☐ vogelexcursies
- ☐ helpen met snoeien, hooien o.i.d.
- ☐ boerengolf
- ☐ rauwe melk tappunt

Heeft u nog suggesties?

Bijlage 4a

Enquête onder toeristen

Nederlands

Vragenlijst voor bezoekers van Heeg

Met deze vragenlijst willen wij de belangstelling peilen voor producten en activiteiten van de Hegemer boeren. Deze peiling komt voort uit de Dorpsvisie van Heeg (2013).

LEEFTIJD _____ GESLACHT m / v

LAND NL / D / UK / _____

Wilt u meer weten over de dorpsvisie van Heeg? Deze kunt u vinden op <http://www.plaatselijkbelangheeg.nl/>

Ingevulde formulieren graag HIER inleveren of bij de VVV (Harinxmastraat 43) of supermarkt Coop Gerritsma (Koaldyk 11)

Deutsch

Umfragebogen für Besucher von Heeg

Dieser Fragebogen möchte Informationen einholen, ob bei Besuchern von Heeg Interesse besteht an Produkten und Aktivitäten von Bauern aus Heeg. Diese Umfrage ist entstanden aus dem Dorfsvisionbericht von Heeg (2013).

ALTER _____ GESCHLECHT M / F

LAND NL / D / UK / _____

Bitte sehen Sie auf <http://www.plaatselijkbelangheeg.nl/dorpsvisie/visieboek/> für weiteres über den Dorfsvisionbericht von Heeg.

Bitte tiefern Sie Ihren eingefüllten Fragenbogen HIER ein oder am Fremdenverkehrsamt VVV (Harinxmastraat 43) oder bei Supermarkt Coop Gerritsma (Koaldyk 11)

English

Inquiry visitors Heeg

This questionnaire is to explore the interest of tourists for produce and activities of the local farmers in Heeg. This inquiry is a result of the plan of the future that the village of Heeg has drawn up.

AGE _____ SEX m / f

COUNTRY NL / D / UK / _____

Wilt u meer weten over de dorpsvisie van Heeg? Deze kunt u vinden op <http://www.plaatselijkbelangheeg.nl/dorpsvisie/visieboek/>

Please return filled-out forms HERE or to the Tourist Office VVV (Harinxmastraat 43) or supermarket Coop Gerritsma (Koaldyk 11)

Nederlands

Hoeveel keer bent u eerder geweest in Heeg?

☐ Ik ben voor het eerst in Heeg
☐ 2-5 x ☐ 6-10 x ☐ 10 of meer

Zou u in Heeg lokale producten willen kopen als ze in de winkel zouden liggen?
(meerdere antwoorden mogelijk)

☐ Melk / yoghurt ☐ Honing
☐ Rauwe melk ☐ IJs
☐ Kaas ☐ Groente
☐ Boter ☐ Aardappelen
☐ Eieren ☐ Fruit
☐ Jam ☐ Overig, nl.

☐ Nee, daaraan heb ik geen behoefte

Heeft u een voorkeur voor biologische producten?

☐ ja ☐ nee ☐ weet niet

Waarom waardeert u Heeg? (meerdere antwoorden mogelijk)			Wat zou u graag meer willen zien in Heeg? (meerdere antwoorden mogelijk)
+	+/-	-	
			Watersportmogelijkheden
			Fietsmogelijkheden
			Wandelmogelijkheden
			Landschap & natuur
			Rust en ruimte
			Leuk winkelen
			Gemoedelijk dorpsleven
			Agrarische omgeving
			Lekker eten
			Streekproducten
			Horeca en uitgaan
			Overig, nl.

Heeft u vragen of suggesties? Geef die hieronder aan of mail naar info@engriensits.nl.

Wilt u op de hoogte gehouden worden van de resultaten vul dan hier uw mailadres in.

.....

.....

Enquête onder toeristen

Wie oft haben Sie Heeg besucht?

Würden Sie in Heeg Lokalprodukte kaufen, wenn diese im Laden zu bekommen wären?
[Mehrfachnennungen möglich]

☐ Keine, daran habe ich keinen Bedarf.

Ziehen Sie Bio-Produkte vor?

☐ ja ☐ nein ☐ weiß nicht

An welchen folgenden Bauern-Aktivitäten möchten Sie teilnehmen, wenn diese organisiert werden sollten? (Mehrfachnennungen möglich)

- ☐ Wiesenvogel-Tour
- ☐ Hilf dem Landwirt
- ☐ Kuh-kuscheln
- ☐ Bauerngolf / Spielscheune
- ☐ Kinder-Bildung am Bauernhof
- ☐ Molkerei-Tour
- ☐ Reiten
- ☐ Friesen-Tour
- ☐ Wiesen-Picknick
- ☐ Regionalprodukte-Diner
- ☐ Übriges, nämlich
- ☐ Keine, daran habe ich keinen B...

Was bewerten Sie in Heeg? [Mehrfachnennungen möglich]				Wovon sähen Sie gerne mehr in Heeg? [Mehrfachnennungen möglich]
+	+/-	-		
			Wassersport	
			Radfahren	
			Wanderwege	
			Landschaft und Natur	
			Ruhe und Frieden	
			Ladenbummel machen	
			Gemütliches Dorfleben	
			Agrar-Umwelt	
			gutes Essen	
			Lokalprodukte	
			Gastgewerbe & Unterhaltung	
			Übriges, nämlich	

Bitte notieren Sie Fragen oder Anmerkungen an
diesem Platz oder senden Sie eine E-mail nach:
info@engrinenetsiis.nl

Bitte notieren Sie hier Ihre Adresse, wenn Sie
Nachrichten empfangen möchten über die
Ergebnisse dieser Umfrage.

Have you visited Heeg before?

☐ This is my first visit to Heeg

☐ 2-5 ☐ 6-10 ☐ 10 or more times

Would you buy local products in Heeg if they were for sale in the shops?
[multiple answers possible]

☐ milk/yoghurt	☐ honey
☐ raw milk	☐ ice cream
☐ cheese	☐ vegs
☐ butter	☐ potatoes
☐ eggs	☐ fruit
☐ jam	☐ other

0 no, not interested

Do you prefer to buy organic?

☐ yes ☐ no ☐ don't know

Would you be interested to participate in one of these activities on the farms of Heeg?
(multiple answers possible)

- ☐ Birdwatching tour
- ☐ Do some farmwork
- ☐ Cuddle a cow
- ☐ Meadow golf / farm playground
- ☐ Educational activities for children
- ☐ Tour on the dairy farm
- ☐ Horse riding
- ☐ Frisian Horse experience
- ☐ Farmers picnic
- ☐ Diner made exclusively with local products
- ☐ Other
- ☐ No, not interested

Do you appreciate Heeg for one of the below values (multiple answers possible)			What does Heeg need more of? (multiple answers possible)
+	+/-	-	
			Possibilities for water sports
			Possibilities for cycling
			Possibilities for hiking
			Landscapes and nature
			Sense of space and tranquility
			Nice shopping
			Peaceful rural life
			Agricultural surroundings
			Good food
			Local products
			Bars and nightlife
			Other,

If you have any questions or suggestions, please leave them here or send an email to info@engriensits.nl.

If you wish to stay informed of the results of this inquiry, please leave your email here

Bijlage 5

Vragenlijst lokale ondernemers

Ondernemerssteekproef naar aanleiding van streekproductenenquête Heeg

Naam bedrijf Naam invuller
Emailadres

In de enquête die de basis vormde voor de dorpsvisie van 2012 gaf een groot aantal Hegemers aan meer betrokken te willen zijn bij de agrarische omgeving van Heeg. Ook zei een groot aantal Hegemers graag producten te willen kopen van lokale producenten. Die uitkomsten vormden de aanleiding om afgelopen jaar met de boeren uit Heeg in gesprek te gaan over projecten die nieuwe verbindingen tussen het dorp en de boeren tot stand kunnen brengen. Om de belangstelling van toeristen te peilen hebben we deze zomer onder hen een vragenlijst verspreid. Deze steekproef is bedoeld om een beeld te krijgen van de ervaringen van horeca en middenstand.

Hartelijk bedankt voor uw medewerking.

Dorine van den Beukel, Lucie Gelderblom en Freya Zandstra

(NB: we vragen naar uw persoonsgegevens, maar zullen niet zonder uw toestemming citeren uit ingevulde vragenlijsten)

Uit onze peiling blijkt dat 92% van de ondervraagde toeristen producten uit de streek wil kopen Slechts 8% heeft daar geen belangstelling voor. Herkent u bij uw gasten/klanten de wens producten uit de streek te kopen cq van de menukaart te bestellen?

O ja O nee O weet niet

Herkent u bij uw klanten/gasten de behoefte aan kaas en andere zuivel uit de streek?

O ja O nee O weet niet

Herkent u bij uw klanten/gasten de behoefte aan groenten en fruit uit de streek?

O ja O nee O weet niet

Herkent u bij uw klanten/gasten de voorkeur voor biologische producten?

O ja O nee O weet niet

Naar welk lokaal geproduceerd product is in uw beleving de meeste vraag?

O kaas	O melk/yoghurt	O boter
O melk	O fruit	O groente
O eieren	O rauwe melk	O aardappelen
O vis	O jam	O ijs
O honing	O brood/gebak	O anders, namelijk

Probeert u in uw bedrijf op de behoefte aan streekproducten in te spelen?

O ja O nee O weet niet

O zo ja, wat verkoopt u en hoe brengt u dat product onder aandacht?

.....

.....

O zo nee, waarom niet?

.....

Zijn uw ervaringen met de verkoop cq het gebruik van streekproducten:

O positief O negatief O neutraal

Wat is er voor u nodig om (nog) beter in te spelen op de behoefte aan streekproducten?

O verbetering verkrijgbaarheid	O meer producenten
O andere afspraken inkooporganisatie	O grotere vraag
O verbetering waarborg voedselveiligheid	O meer bekendheid
O prijs moet omlaag	O anders, namelijk

.....

Uit onze peiling blijkt dat 82 % van de ondervraagde toeristen graag wil deelnemen aan een activiteit op één van de boerderijen rondom Heeg. Herkent u de behoefte aan boerenactiviteiten?

O ja O nee O weet niet

Onder de ondervraagde toeristen is een streekproductendiner het meest populair, 42% is daarin geïnteresseerd. Ziet u kans in te spelen op deze behoefte?

O ja O nee O weet niet

O zo ja, hoe?

.....

O zo nee, waarom niet?

.....

Wat zou er voor nodig zijn daarop in te spelen?

.....

.....

Bent u O middenstander of O horeca-ondernemer ?

Bijlage 6

Evaluatie-enquête deelnemende boeren, anoniem uitgevoerd via survey-monkey.com

1. Was u bij aanvang van het project positief of negatief gestemd ten opzicht van dit initiatief?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 (1 is zeer negatief en 10 zeer positief)

2. Hoe is uw houding ten opzicht van het project nu?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 (1 is zeer negatief en 10 zeer positief)

3. Vond u de onderzoekers goed geïnformeerd of juist niet?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 (1 is zeer slecht geïnformeerd en 10 zeer goed geïnformeerd)

4. Bent u anders gaan kijken naar de relatie tussen boeren en Hegemers?

ja / nee / weet niet

5. Ziet u nieuwe kansen voor 'boeren'-producten, -diensten of -activiteiten sinds het project?

ja / nee / weet niet

6. Zijn de concrete opbrengsten groter of kleiner dan u bij had verwacht?

groter / kleiner / weet niet

7. Hoe kansrijk acht u de vervolgtrajecten?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 (1 is kansloos en 10 zeer kansrijk)

8. Zou u collega's in een ander dorp aanraden mee te doen als een dergelijk project daar ook zou worden uitgevoerd?

ja / nee / weet niet

9. Wat zou een uitvoering van een soortgelijk onderzoek in een andere streek nog succesvoller kunnen maken?

10. Heeft u nog andere opmerkingen over het uitgevoerde project in Heeg?

Bijlage 7, 8

De digitale presentaties van

- de resultaten van de interviews met de boeren
- de resultaten van de interviews onder toeristen

zijn te vinden op www.engriensits.nl/zuivelresultaten.